

de K. Nitsch, întemeietorul dialectologiei polone. K. Nitsch a stabilit principiile de redactare a *Atlasului*, un colectiv de câteva persoane a elaborat primele cincizeci de hărți, au început demersurile pentru publicarea *Atlasului*. Primul volum a apărut în 1957, iar ultimul, al XII-lea, în 1969. Ritmicitatea apariției *Atlasului* a fost, fără îndoială, un merit al lui M. Karaś.

Concepția lui Nitsch prevedea amplasarea la începutul fiecăruia din volumele menționate a hărților lexicale, reunite, în măsura posibilităților, pe grupe tematice, precum și a uneia sau a mai multor probleme gramaticale (fonetice sau morfologice) ilustrate prin câteva hărți¹. O asemenea structură o au primele trei volume: volumul întâi, apărut, al doilea, elaborat, și al treilea proiectat în timpul vieții lui Nitsch. După moartea acestuia, conducerea Sectorului și redacția *Atlasului* au trecut în atribuțiile lui M. Karaś. Începând cu volumul al IV-lea, structura proiectată anterior a volumelor a fost schimbată, prin punerea unui accent deosebit pe problemele gramaticale². Astfel, de exemplu, întregul volum al IV-lea cuprinde hărți care ilustrează evoluția vechii vocale polone *a* lung și evoluția v. pol. *a* în funcție de anturajul fonetic. Problemele lexicale au trecut pe planul al doilea, dar — trebuie să subliniem acest lucru — ele nu au fost eliminate. Mai mult decât atât, după prezentarea problemelor planificate, referitoare la *formă*, s-a prevăzut, încă din volumul al IX-lea, un grup însemnat de hărți care să ilustreze în principal *fenomene lexicale detaliate*. Acest caracter îl au vol. al IX-lea (în cea mai mare parte a sa) și porțiuni din vol. al XII-lea.

La cea de a doua concepție fundamentală a lui M. Nitsch în general nu s-a renunțat, ținându-se seamă de ea pînă la cel din urmă volum. Este vorba de principiul care prevede ca la alcătuirea hărților să nu fie folosit numai materialul strîns în anii 1951—1954, pe baza chestionarului MAGP. În lumina acestei concepții, fiecare hartă trebuie să dea — pe baza materialelor dialectale de orice fel, accesibile în momentul elaborării hărților — un tablou complet al fenomenului prezentat. De aceea, rețeaua punctelor MAGP a fost completată cu punctele AJPP și cu cele ale *Atlasului voievodatului Łódź* redactat de Stieber. În plus, fiecare hartă a căpătat un sistem propriu de puncte suplimentare. Acestea au fost luate din cartoteca noului dicționar dialectal, pregătit în același sector, și din monografii, texte și alte izvoare dialectale mai vechi apărute în cursul editării *Atlasului*. În câteva cazuri, punctele suplimentare provin din anchete realizate în mod special. Lista acestor puncte suplimentare se află la începutul comentariului care însoțește fiecare hartă. Excepție fac hărțile referitoare la prezentarea generală a anumitor fenomene, hărți elaborate, de regulă, pe baza mai multor cuvinte, și în care n-au mai fost introduse materiale suplimentare, în afara punctelor prevăzute în MAGP.

¹ Vezi MAGP, I, 2, p. XXI.

² Vezi. MAGP, IV, 2, p. VII.